

Brussel, 25 januari 2024
(OR. en)

5687/24

SOC 42
EMPL 27

NOTA I/A-PUNT

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers (1e deel)/de Raad
Betreft:	Tripartiete verklaring voor een bloeiende Europese sociale dialoog - <i>Goedkeuring</i>

I. INLEIDING

De top met de sociale partners in Hertoginnedal op 31 januari 2024, waar het Belgische voorzitterschap van de Raad, de voorzitter van de Europese Commissie en de Europese sociale partners aan zullen deelnemen, moet een nieuwe impuls geven aan de Europese sociale dialoog. De ontwerpverklaring met de titel “Tripartiete verklaring voor een bloeiende Europese sociale dialoog”, die samen met de Europese sociale partners is opgesteld, vormt een nieuwe aanzet om de sociale dialoog op EU-niveau te versterken. Het is de bedoeling de verklaring in de marge van de top te laten ondertekenen door de voorzitter van de Europese Commissie, de Belgische premier in zijn hoedanigheid van voorzitter van de Raad van de Europese Unie en de vertegenwoordigers van de Europese sociale partners.

II. STAND VAN ZAKEN

De Commissie en het voorzitterschap hebben de ontwerpverklaring¹ op 25 januari 2024 aan de Groep sociale vraagstukken voorgelegd.

De tekst van de ontwerpverklaring staat in de bijlage bij deze nota, met een technische aanpassing bij de handtekening van de Belgische premier De Croo om duidelijk te maken dat hij voor de Raad van de EU ondertekent.

III. CONCLUSIE

Het Comité van permanente vertegenwoordigers wordt derhalve verzocht de Raad (RAZ) aan te bevelen tijdens zijn zitting van 29 januari 2024 zijn goedkeuring te hechten aan de “Tripartiete verklaring voor een bloeiende Europese sociale dialoog” in bijlage dezes.

¹ Doc. 5686/24.

**Top van de sociale partners in Hertoginnedal — ONTWERPslotverklaring
Tripartiete verklaring voor een bloeiende Europese sociale dialoog**

Versie 18.1.24

*“Om de Europese Unie te laten werken, hebben we concurrentie nodig die stimuleert,
solidariteit die verenigt en samenwerking die versterkt.” (Jacques Delors)*

Vandaag 39 jaar geleden markeerde de top van Hertoginnedal een historisch moment. Toen werd de basis gelegd voor de betrokkenheid van de Europese sociale partners bij de EU-beleidsvorming. De top effende de weg voor de huidige vormgeving van het Europese sociaal beleid en droeg bij aan de verdere ontwikkeling van de Europese eengemaakte markt.

Recente crises hebben aanzienlijke gevolgen gehad voor de kosten van het levensonderhoud en voor het concurrentievermogen van onze bedrijven, waardoor de veerkracht van onze burgers en bedrijven op de proef is gesteld. De EU heeft snelle en doortastende maatregelen genomen om de gevolgen van deze crises voor onze economieën en samenlevingen te verzachten zonder concessies te doen aan haar ambitieuze groene, digitale en sociale agenda. Voortbouwend hierop staan de volledige uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten, de toekomst van de eengemaakte markt en het Europese concurrentievermogen centraal in de gesprekken over de prioriteiten van de Unie voor de komende jaren.

Om de gemeenschappelijke doelstellingen die we onszelf hebben opgelegd te verwezenlijken, is en blijft een doeltreffende sociale dialoog op EU-niveau van essentieel belang. Zoals verankerd in het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, wordt de Europese sociale dialoog op alle niveaus gestalte gegeven door middel van overleg, besprekingen, onderhandelingen, overeenkomsten en gezamenlijke acties. De dialoog vormt een fundamenteel onderdeel van het Europees sociaal model en van onze Europese democratie. De Europese sociale dialoog verbetert de arbeidsomstandigheden en maakt de EU de beste plek om te wonen, te werken en zaken te doen.

Deze verklaring houdt een hernieuwde toezegging in om de sociale dialoog op EU-niveau te versterken en de krachten te bundelen om de belangrijkste uitdagingen voor onze economieën en arbeidsmarkten aan te pakken. Het doel is bloeiende bedrijven, klein en groot, diensten van algemeen belang en openbare diensten, hoogwaardige banen en betere arbeidsomstandigheden tot stand te brengen.

Als onderdeel van deze toezegging om de sociale dialoog te versterken en te verankeren in de beleidsvorming van de EU, willen de Europese Commissie, de Raad en de Europese sociale partners zich richten op de volgende zaken:

Tekorten aan arbeidskrachten en vaardigheden aanpakken

De tekorten aan arbeidskrachten en vaardigheden die zich in tal van sectoren voordoen, zijn een knelpunt geworden voor duurzame groei. Het toekomstige concurrentievermogen van de EU op de lange termijn moet samengaan met hoogwaardige werkgelegenheid en arbeidskrachten die over de juiste vaardigheden beschikken. Het recht op hoogwaardig en inclusief onderwijs, opleiding en een leven lang leren (beginsel 1 van de Europese pijler van sociale rechten) is cruciaal om alle werkenden, werklozen en inactieven te helpen.

Op basis van beleidsmaatregelen van de EU en haar lidstaten willen de ondertekenaars hun steentje bijdragen om via sociale dialoog en collectieve onderhandelingen meer mensen aan het werk te krijgen, de arbeidsomstandigheden te verbeteren, de erkenning van kwalificaties te vergemakkelijken en werknemers uit het buitenland te integreren.

Tegen het voorjaar van 2024 zal de Commissie, in samenwerking met de sociale partners, met een actieplan komen om de tekorten aan arbeidskrachten en vaardigheden aan te pakken.

De Europese sociale dialoog centraal stellen in onze toekomstvisie

De ondertekenaars herhalen gehecht te zijn aan de volledige eerbiediging en bevordering van de rol van de sociale partners en de bipartiete sociale dialoog. Daaronder valt ook de volledige eerbiediging van de bevoegdheden van vakbonden en werkgeversorganisaties als actoren voor sociale dialoog, en van de unieke rol die de sociale partners en de sociale dialoog spelen op Europees en nationaal niveau. De rol die het Verdrag weglegt voor de sociale partners, onderscheidt de sociale dialoog van andere vormen van overleg, zoals de dialoog met het maatschappelijk middenveld.

Een gezant voor de Europese sociale dialoog benoemen

Om de rol van de sociale dialoog op Europees en nationaal niveau te bevorderen en te versterken, zal in de Europese Commissie een specifieke gezant voor de Europese sociale dialoog worden benoemd. De gezant zal verantwoordelijk zijn voor de ondersteuning en coördinatie van de uitvoering van de mededeling van de Commissie over de versterking van de sociale dialoog in de EU, en maakt daarbij gebruik van het netwerk van coördinatoren voor de sociale dialoog van de Commissie. De sociale partners kunnen bij de gezant terecht om gezamenlijk kwesties met betrekking tot de sociale dialoog aan te kaarten.

De Commissie zal daartoe in overleg met de Europese sociale partners een mechanisme in het leven roepen om van hen gezamenlijke verslagen te ontvangen over de sociale dialoog op EU-niveau. In gevallen waarin de sociale partners gezamenlijk merken dat de sociale dialoog niet wordt geëerbiedigd of onvoldoende wordt bevorderd op EU-niveau, zorgt de gezant voor de follow-up en coördinatie van de reactie van de Commissie op deze gezamenlijke verslagen.

Indien de sociale partners gezamenlijk knelpunten op nationaal niveau constateren, brengt de gezant deze gezamenlijke knelpunten ter attentie van de EU-instellingen.

De gezant voor de Europese sociale dialoog staat in regelmatig contact met de Europese sociale partners. De gezant moet onpartijdig en overeenkomstig de institutionele prerogatieven van de Commissie optreden, en de autonomie van de Europese sociale partners volledig eerbiedigen. In het kader van de EU-beleidsvorming en de sociale dialoog blijven die laatsten, afzonderlijk of gezamenlijk, rechtstreeks samenwerken met de EU-instellingen.

De gezant zal bijdragen aan de uitvoering van de toezeggingen die, onder meer in de quadripartiete verklaring “Een nieuwe start voor de sociale dialoog”, zijn gedaan om de sociale dialoog te ondersteunen en te bevorderen.

Een pact voor de Europese sociale dialoog sluiten

Deze top over de sociale dialoog op Hertoginnedal is een eerste stap richting een “pact voor de Europese sociale dialoog”. Er komt een aantal tripartiete en bipartiete bijeenkomsten met de Europese sociale partners om nieuwe voorstellen voor een versterkte Europese sociale dialoog te bekijken.

Tijdens die bijeenkomsten zal het gaan over onderwerpen als de institutionele en financiële steun van de EU voor de Europese sociale dialoog op alle niveaus, de capaciteitsopbouw van de sociale partners (onder meer via het ESF+) en van de sociale partners in kandidaat-lidstaten, bipartiete afspraken voor de onderhandelingen over en de uitvoering en bevordering van Europese autonome overeenkomsten en bij Europese richtlijn/besluit van de Raad uitgevoerde overeenkomsten.

Het resultaat hiervan wordt een “pact voor de Europese sociale dialoog”, dat begin 2025 zou moeten worden gesloten.

Voor de Commissie

Ursula von der Leyen

Voor de Raad van de Europese Unie

Alexander De Croo

Voor BusinessEurope

De heer Fredrik PERSSON

Voor het EVV

Mevrouw Esther LYNCH

Voor SGI Europe

De heer Pascal BOLO

Voor SMEunited

De heer Petri SALMINEN